

Передплата

«РУСЛАНА» вписати:

в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
в пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1/70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми вареш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщина). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сялише на попереднє застереженя.

Рекламаційні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Промова посла Романчука

при другім читанні проекту виборчої реформи.

(Конець).

Найгіршим параграфом у виборчій реформі є той, що в Галичині малі місцевости із менше як 1500-им населенєм злучує ся в групові виборче місце. В богатых сторонах східної Галичини, головно в горах, числить переважна часть громад менше душ, як 1500, так що в нас не буде кожда громада місцем для вибору, як се дієть в цілій Австрії, але багато громад буде злучувати ся разом. Само собою розумієсь, що на виборче місце для такої групи призначить ся якусь більшу громаду (Оклик: польску!), в якій є населенє польське і жидівське. В тій громаді — що зовсім природно — возьмуть в голосованю участь всі або майже всі виборці, а з других чисто руских громад, які будуть віддалені може яких 10, 15, 20 і більше кілометрів, а до того ще й не мають порядної комунікації з місцем вибору, зможе явити ся дуже мале число виборців, так що рускі виборці з тих других громад не зможуть брати в голосованю відповідної участі. Через се передає ся результат голосованя в самовільні руки галицького правительства; (дуже слушно!) галицьке правительство дістає спроможність призначенем місця голосованя урядити собі голосованє в той спосіб, щоб вийшов той кандидат, якого воно буде попірати. (Живі признаня і оклики).

Отже коли бере ся під розвагу всі чотири прикмети виборчої реформи, то мушу про одну з них ще з осібно поговорити; про прикмету, яку уважають другі народи дуже важним здобутком, — о скілько не був він вже загальним — але який для Русинів видає ся трохи непевного характеру; маю на думці тайне голосованє. Ми обстаємо за тайним голосованєм, але лише з принципу, а не в надії, щоб мати з него якийсь хосен. Таж в Галичині лучали ся часто випадки, так на примір в році 1897 в Бережанах і Дрогобичи, що як раз за помочию тайного голосованя фальшовано вислід голосованя. Виборчу комісію складжено після бажаня і волі правительства так, що в ній не було ні одного приклонника руского кандидата. І ся комісія заявила на кінці, що руский кандидат дістав лише 20 чи 30 голосів, хоч зараз по оголошеню сего вислїду голосованя заявило ся 80, 100 найбільше виборців, що вони

готові під присягою визнати, що віддали свої голоси на руского кандидата. (Пос. Яворский: Се нечувані річи!) Отже комісія цілком просто сфальшувала вислід голосованя. Хоч в сій справі подано до прокуратурі донесенє, в якім тих 100 виборців, чи кілько їх там було, своїми власноручними підписами заявили ся готовими присягою доказати се шахрайство, то прокуратурія не зробила з того донесеня ніякого ужитку. (Оклики).

Тим більше видає ся нам непевною нова техніка виборча поруч тайного голосованя, іменно з огляду на склад виборчої комісії і спосіб, як буде ся голосувати і числити голоси. Все се разом викликає у нас непевність, чи ми часом не дістанемо в Галичині і тих нам призначених 28 мандатів. (Пос. Василько: Цілком слушно! — Пос. Шаєр (Поляк): А так! — Сьміх). Но, як даєте нам гаранцію, то будемо цілком заспокоєні. (Пос. Шаєр: Певно!). Се кажете нам мабуть в імени правительства, чи може даєте нам сю гаранцію іменем «Коля»? (Оклики).

Чогож головно мають Русини вимагати супроти всіх сих постанов? Передовсім мусимо жадати, щоб всі виїмкові постанови для Галичини відпали. І мені здає ся, що сим бажанєм обстаємо за добро і честь цілого краю в більшій мірі, як Коля, яке хоче ввести виїмкові постанови для краю, за якого властивого заступника воно видає ся, немов би той край стояв так дуже позаду других, що його не мож поставити на рівні з другими краями. Мусимо жадати, щоб пропорциональну систему в Галичині усунєно або цілковито або хоч по части.

Мусимо дальше жадати, щоби знесено постанову дотично збірних місць для голосованя, які числять понад 1500 душ і ще мусимо чогось зажадати, що лежить не лише в інтересі галицьких Русинів, але також в інтересі других народів держави. Коли підносить ся, що нова виборча реформа творить в порівнаню до старого виборчого ладу мимо деяких хиб значний поступ, то треба на те ось що відповісти: Коли валить ся якусь стару, лиху будову і ставить ся на її місце нову, то треба будувати щось доброго і солідного або хоч бодай щось такого, що могло би розвинути ся.

Параграф 42. майже унеможливає зміну нової виборчої системи а через те відбирає виборчій реформі всяку спосібність розвивати ся і поправляти ся;

коли отже виборча реформа недостаточна, то мусимо жадати, щоб усунєно або змодифікованєм того параграфу — дано їй хоч бодай можливість розвинути ся. Реформа, яку предложила нам комісія, викликає між Русинами цілого краю крайне обуренє. (Притакуваня).

Без перестанку напірають на нас всі рускі партії, щоб ми ужили найострійших средств для поборюваня і поваленя сеї виборчої реформи. Аргументують вони так: Коли, поборе ся виборчу реформу тепер, то вона все таки остає абсолютною, неминучою конечностю і безпоровочно мусить ся предложити иншу реформу. Чи дістанемо її через окгроа — чого з конституційних причин не бажаємо — чи може по вибраню нової палати на основі старого порядку предложити ся новий проект, то се цілком не можливе, щоб нова реформа була гіршою від тої, яку тепер рішено без огляду на те, чи вона прийде дорогою окгроюваня, чи через ухвалу нової палати. (Притакуваня). З більшою рацією мож надїяти ся лишої.

Алеж теперішне предложенє викликало, як сказано, в цілім краю крайне обуренє. Рускі послы поставлять в спеціальній дебаті відповідні внесеня на зміни. Не піднесемо неможливих та важких бажань, а зажадаємо лише того, що не лише справедливе і дуже скромне, але також дуже легке до здійсненя. Але при тих бажанях мусимо стояти тим сильнійше і непохитнійше. При тім звернено ся до всіх партий палати. Не будемо їх просити, щоб може з симпатії до Русинів підперли наші бажаня, ми звернемо ся до почутя справедливости, до совісти народів і послів Австрії!

В першій мірі звертаємо ся до Німців і то головно з тої причини, бо іменно вони є тими, що нашим коштом дістали більше мандатів. І се не є лише моє твердженє; се твердженє походить від самих Німців. Позволю собі відчитати тут кілька слів із брошури, що вийшла 1895 року і містить бесіди трох значних віденських Німців, іменно д-ра Михайла Гайніса, Оттона Вительсгефера і проф. д-ра Евгена фон Філіповича. Ті бесіди виголошені були в однім товаристві, коли приготавляло ся виборчу реформу. В одній із тих бесід находимо такі слова: (читає): «Велике заступництво Німців, яке переступає границі пропорції, не витворило ся головно на шкоду тих народностей, які з ними борють ся і ривалізують, як Чехи, Словінці, Поляки і т. д., вони заступлені в парламенті так

сильно або ще й сильніше, як їм після числа належить ся; більше число німецьких заступників витворило ся коштом народу, який до Німців взагалі не може відносити ся ворожо, коштом Русинів. Німці мають 47 мандатів за багато — тепер 48 — а Русини 39 — тепер 35 — «послів за мало». Із сеї причини мають головню Німці обовязок, дати нам хоч бодай мале відшкодованє.

Дальше звертаю ся до Чехів. По Русинах уполідржено Чехів найбільше, хоч далеко не в тій мірі, що нас. Тому що вони — так сказатиб — терплять з нами, мусять порозуміти і відчути кривду, яку нам заподіяно і стати по нашій стороні. Звертаємо ся також до справедливих і чесних мужів між Поляками. Хоч стоїмо з Поляками в борбі, то всеж таки повинні найти ся між ними люди, які висше цїнять право і справедливість, як національний шовінізм. (Оклики). Взагалі звернемо ся до всіх народів і до всіх партій, які заступлені в парламенти. Звернемо ся також і до правительства, яке тут так часто грало ролю посередника, але — до нині бодай — ніколи в користь Русинів.

Колиб ми не переперли своїх оправданих скромних і легких до виконання бажань, то тоді будемо приневолені витягнути з того відповідні консеквенції. Звертаємо увагу правительства і партій на наслідки, які се потягнулоб і робимо їх за них відвічальними. Коли держава не сповняє своїх обовязків супроти народів, то не може жадати, щоб нарід сповняв обовязки супроти держави. І не буде нашою виною і ми не зможемо тому запобічи, коли тоді, як знов колись піднесе ся голос: «До народів Моєї держави» — руский нарід відповість: До нас не відносить ся сей поклик, бо ж з нами не обходять ся, як з народом приналежним до сеї держави! (Так є!) Отсе мав я сказати, не для погрози, але для остороги, і на сім кінчю. (Загальне признанє і оплески).

3 подорожи до св. Землі.

(Дальше).

Корфу 24. IX. 1906.

Струї водні коло Китери (італ. Церіго) справляють, що корабель більше киває ся. На сей остров вийшла Афродита з моря і їй присвятили Греки сей остров. Аж сюди загнали ся в старині Фенікійці, позаяк над берегом Китери були слимаки, з яких виробляли багрянку краску.

По правій стороні маємо півостров Морею, який звав ся давніше Пельопоннезом, а ще передше Пелязгією. Звідки пішла назва Мореї, ріжно пояснюють: що подібна до морвового листа, від славянського слова «море», а инші виводять єї назву від міста Мурія в Елїдії. Гори Мореї ледви видко через мраку, а до того вже смеркає ся. Так гарного заходу, який був першого дня по виїзді з Тривсту, не було вже ніколи. Тепер сонце сховало ся скоро за мраку. Серед темряви видко світла на берегах, які то меншають, то світять ясно. Лі-

хтарню морську можна пізнати по тім, що вершок єї зі світлом безнастанно крутить ся, але она дуже важною вказівкою для моряків, особливо коли небо вкриє ся хмарами, які закриють всі уклади зьвізд.

Від часу до часу чути голос дзвінка на містку капітанським, яким дає ся знак для зміни служби корабельної, а знак сей повтаряє другий дзвін уміщений на переді корабля. На містку капітанським робить безнастанно службу один з трех офіцирів і керманіч. Коли капітан видає приказ, повторяє єго офіцир на знак, що добре єго поняв, а так само робить керманіч. Місток іде горою поперек через корабель, а вартуючий офіцир ходить безнастанно з одної сторони на другу. Тут є одна керма, а друга резервова є з заду корабля. З містка ідуть сигнали і туби до говореня, аж на сам діл до машин, де знова один з трех машиністів вартує серед великого горяча. До печий вкидають денно за 1.000 К вугля камінного, який оплачує ся осібню від самого найму корабля, а за наєм заплачено 32.000 К. Від машин іде електричне освітленє на цілий корабель.

При нинішній вечери багато місць було пустих, бо морська хвороба зачала своє жниво, а навіть вже і ті, які сиділи при столі, були якось менше говірливі і перебирали в їдженю. Капуста і фасоля зіставали ся на полумиску, бо були заправлені оливою і вже сама олива млоїла. Що правда, то оливи не щадили, бо додавано єї всюда до сосів і тіст. Чорної кави і чаю з цитриною та румом відходить багато. Хліба також не щаджено, бо по їдженю кидала прислуга всі кусники в море. Вина не виливали, але зливали разом назад.

Коло 11. год в ночи корабель найбільше кивав ся, а пізнійше росив вже дрібний дощ, який позганяв людей до кают. Деяких, що твердо спали на помості, обсипав вугіль з комина, а відтак змочив дощ. Від того виглядали, як коминарі.

По півночі видно чим раз більше ліхтарень морських, позаяк пливемо вже попри західний беріг Мореї.

В понеділок 24 вересня рано по обох сторонах суша. Береги пусті майже, се були острови Занте (Закинтос), дальше Кефалїонїя, бідний остров, якого жителі ідуть за зарібком до Мореї; Ітака і Левкадія. По правій стороні минаємо залив коринтійський, де в 16. віці розбито флоту турецьку. Межи островами стають паломники якось веселішими, а причина тому, що тут море спокійне, а корабель вже не киває ся і нам не псує нерви. Покидаємо острови і знова зачинає ся одностайність, але на щастє не довго. Коли доїхав корабель до острова Корфу (Коркира), в давнину званою Дрепане (серп) з причини своєї форми, заповів капітан, що в пристани Корфу задержимо ся хвилику. Як пробудженє зі сну подїляла ся вість на всіх. Щось нового! Зникла рівнодушність і кождий тисне ся наперед корабля та вдивляє ся в сторону пристані, чи не побачить Ахіллїон, замок бл. п. цїсареві Елисавети. Ся новість

була майже конечною для оживленя цілого товариства. Корфу належить до Греції, а лиш вузкий пролив ділить остров від турецької Альбанїї. Вивішують жовту хоругву на знак, що корабель приїздить з краю підозріного о заразу. (Дальше буде).

3 державної ради.

По відчитаню впливів, приступлено до дальшої дискусії над виборчою реформою. Голос заняв генеральний бесідник contra пос. Кльофач, заявляючись против однорічного поселеня і за правом голосованя женщин, особливо, що они се право вже мають при виборах до сойму. По промовах референтів пп. Адлера, Грубого і Лєкера, принято §. 7. в комісійній редакції, а всі внески меншости відкинено.

З черги приступлено до 3-тої групи і принято решту постанов, дотично зміни основних законів про репрезентацию держави.

Пос. Металь підпірав внесенє меншости за розширенєм краєвої автономії. Пос. Кос заявив, що квестія розграниченя законодавчої компетенції не належала до комісії виборчої реформи, яка з вини польского кола переступила обсяг компетенції. Руский клуб мусить запротестувати против всякого розширеня компетенції сойму, хотяй Русини не є приклонниками централізму. Також і они є пересвідчені, що належить розширити компетенцію автономічного законодавства, однак в практиці заходить питанє, чи ся ширша власть має стати признана галицкому соймови, який до тепер єще не змінив своєї ординації в демократичнім напрямі. Русини протестують против сего, щоби такому соймови, як він є тепер признавати ширшу компетенцію. Радше треба би єї стїснити, бо при єго теперішнім складі все випадає на користь більшої посїлости і польского народу з постійним покривдженєм руских інтересів. Русини доти будуть противити ся розширеню автономії, доки не буде бесіди про національну автономію, або принайменше не змінить ся склад галицкого сойму так, щоби Русини могли в нїм стеречи своїх народних і клясових інтересів.

По промові пос. Еца заявив ся молодоческий посол др. Герольд за внесенєм Металю, підпіраючи засаду розширеня автономії країв, та пос. Фоглер виступає против внесенє комісії.

Пос. Кубік іменем польского людювого сторонництва складає заяву дотично всіх автономічних внесенє та пропозицій, з якій між иншим висказує ся: Галичина бажає як найбільшого розширеня самоуправи, але з сим постулятом є тісно звязане жаданє зміни краєвої виборчої ординації на підставі загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя. Розширенє компетенції галицкого, краєвого сойму в єго теперішнім складі уважаємо за збільшенє могутности нечисленної лише групи табулярних більших властителів, які тепер мають більшість $\frac{2}{3}$ в соймі, а узисканого розширеня власти сойму могли би надужити виключно

для власного класового інтересу і на шкоду загалу. Що обави населення є оправдані, доказує дотеперішня самолюбна класова господарка сойму, господарка, накладаючи на люд страшні тягарі, щоби тільки для горстки табулярних властителей обнижити бюджет видатків і їм запевнити виключну владу правління. (Оплекски і потакуваня). — Пос. Стажинський висказує, що внесення комісії мають на цілі забезпечити тільки сі права, які соймам прислугують вже на підставі нинішніх законів. Виказуючи всі обставини на се тверджене, бесідник вкінці заявляє, що тільки тоді можна би з успіхом надіяти ся на усунення національних спорів в наслідок виборчої реформи, колиб она опирала ся на числі населення, а разом з заведенням на сій основі загального права голосованя, наступило також і розширення автономії. Бесідник кінчить апелем до палати, щоби ухвалила автономістичне внесення комісії виборчої реформи.

На сїм, по відчитаню 9 наглих внесень, перервано засіданє о год. 9. вечером; слідує нині рано.

Н О В И Н К И .

— Календар. В неділю: руско-кат. Галлакт. м.; римокат. Оттона. — В понеділок: руско-кат. Павла еп., Клявдій; римокат. Елисавети кор. — В второк: руско-кат. Єронима, Лазаря; римокат. Фелікса з В.

— Виділі „Товариства вакаційних осель“ пригадує П. Т. членам, що звичайні загальні збори відбудуть ся невідкладно дня 19. с. м. в понеділок о 6-тій годині вечером в салі „Рускої Весіди“ у Львові, Ринок ч. 10.

— Зїзд єпископів в Перемишлі. З Перемишля доносять, що в понеділок, 12. с. м. прибули там всі єпископи і архієпископи галицьких єпархій, з виїмком кардинала Пузиня з Кракова, і через два дні радили над справами Церкви. Першого дня відбували ся наради руских єпископів у єпископа Чеховича а польських у єпископа Пельчара, другого дня радили єпископи обох обрядів спільно у єп. Чеховича. Нарادي тревали до 11. год. в ночі. В середу відбула ся коротка спільна конференція, по котрій єпископа полудневими поїздами розїхали ся до своїх єпархій.

— В цілі познакомлена публики з найновішими ручними апаратами до гашеня огню відбуде ся в салі „Сокола“ при ул. Рускій ч. 20. в неділю дня 18. с. м. о 4½ год. по пол. виклад з демонстраціями п. А. Будзиновського. Заступник фірми будови тих апаратів оферував до наглядного обїзнаня з ними кілька апаратів ріжної конструкції. По відчитї переведе сей заступник на своїй площі демонстрацію в практичнім приміненю тих апаратів при огни. Вступ на виклад безплатний за запросинами, які можна одержати при входї на салю, если хто не дістав їх через почту.

На нинішній вечерниці з танцями, устроєні львівським „Соколом“ у власній салі, окрашено салю гарними килимами, які зволило вишозичити тов-о „Труд“. Заінтересованє сими вечерниціма немале, коли навіть з провінції приїхало много родин.

— В справі виборчої реформи доносять нам: „Дня 2. с. м. відбуло ся в Лешневі, пов. Броди віче при участі звиж 200 учасників в справі виборчій. Реферував о. Николай Герасимович про виборчу предлогу, як єї все в некористь Русинів змінювано, о тїм, в яким виді привяла єї комісія, а вкінці о розширеню автономії Галичини. Селяни учувши се, були прямо поражені, а наш селянин не є в стані сего зрозуміти, чому як раз він є найгірше трактований і поставлений в виїмкове поло-

женє. Ми радїб були, як би так компетентні чинники могли явитись між нашим народом і почути єго гадку, бачити вражінє, яке се на нїм робить. Реферат тревав дві години, а потім промовляло много селян. Розбирано також справу обструкції, і ухвалено, що з огляду на мале число послів, з огляду на тих, що мали помагати і з огляду на заяву міністра-президента бар. Бека обструкція не могла числится на успіх. Ухвалено натомість вїзвати всі села і місточка, як і ради громадські, щоби вислали в коротці депеші до міністра-президента, проти розширення автономії. Вкінці ухвалено резолюцію і вислано отсю депешу до міністра-президента:

Ексцелленція міністер президент барон Бек. — Відень. Русини місточка Лешнів, брідського повіта, зібрані на нараді дня 2. падоліста 1906 ухвалюють, що противлять ся ухваленій комісією виборчою реформі виборчій і то головню подїлови округів, відібраню права селам о менше як 1500 душ, щоби були місцем вибору, противимо ся ухвалї о зміні сеї виборчої реформи і жадаємо, щоби єї могла зміняти більшість палати послів і з цілю рішучостию противимо ся відокремленю Галичини від Австрії і розширеню автономії краю, а жадаємо автономії народів і загального, рівного, безпосередного, тайного голосованя. Федько Ганчарик голова, о. Николай Герасимович і 59 інших підписів.

Взиваємо проте всі інші рускі села, наших Вєч. Отців Духовних, щоби урядити у себе довірочні віча і депеші вислали в коротці до міністра-президента, а також ради громадські нехай на всіх засіданях заявлять ся проти такої реформи і проти розширення автономії і вилученя Галичини від Австрії. Н.

— Вісти з закорд. України. Дня 13. с. м. відбуло ся засіданє професорської ради кїївського університету. Було дуже багато професорів (до 60). Розбирано некучі питаня про отворенє університету і про студентські віча. Рада професорів постановила отворити університет в суботу 17. падоліста. Більшість професорів принципіально нічого не має проти студентських віч, тільки обурює ся „нечемним поведженєм“ виконної студентської комісії.

Розбої і підпали не переводять ся в подільській губернії, подїбно як в цілій Росії. „Подолія“ доносить, що в селі Бакші, балтського вїзду, утворила ся з парубків ватага справжніх опришків, котра безкарно нападає на подорожних. Опришки воюють револьєрами. В Будяївці, проскурівського уїзду, підпалено стайню дїдича І. Ю. Йодка. В стайні згоріло 48 волів і 8 коров.

— Шкода було труду. На вчерашній похоронї пок. Мончаловського, сотрудника „Галичанїна“ приїхало з провінції яких сорок сьвященників кацапиків. Однак сильно завели ся, бо помершого хоронили два православні сьвященники зі Львова і спроваджені чотири бородаті попи з Буковини. Наші кацапики круть-верть і замість в ризах взяти участь при похоронах, розбрили ся по містї і гуртками придивляли ся похоронам з боку, бо йти з товпою за домовиною було їм якось нїяково. Тільки хїсна будуть мати, що могли пересьвідчити ся, хто для них, католицьких сьвященників, редагує їх орган „Галичанїн“ і чому сей орган так уїдає на нашу церковну ієрархію і на оо. Василиян.

— Добрий примір до наслідуваня. На дуже добрий помисл впала селяньска бурса в Долині, при тамошній філії „Просьвіти“. Аби мати дешеве мясо для хлопців, заложила бурса крїлякарню. Крїлякарня заведена від мая а перші проби випали з дуже добрим вислїдом. Коштїв обслуги нема жадних; крїликів обслугують самі бурсаки, тож було би то річню дуже пожиточною, якби кожда бурса пішла за сим приміром. Всї скринки роблять самі хлопці, а поживу мати можна в той спосіб, що кождий хлопець вертаючи з ферий чи зі сьвят привозить трошки сїна, бураків, вівса і т. п. Крім сего є багато відпадків з кухні. Поминувши користи мате-

ривальні, ся справа має загальнійший характер. Сеж виховує ся перших піовірів і організаторів годівлі крїликів в краю.

— Із станиславської єпархії. Канон. інституцію дістали оо.: Вол. Добрянський на Чернелицю, Ом. Весоловський на Озеряни, Вєв. Салевич на Вікняни, Северин Стрільбидцький на Росохач, Мих. Кобилянський на Перемилів і Льонг. Раковський на Хриплин. Іменовані оо.: Йос. Кисілевський з Одеші містопредсїдателем „Товариства взаїмної помочи перк. дяків“, Волод. Пасинович дійсним косівським деканом і сотрудник з Березова вїжного Вал. Луговий радником консисторії з правом уживаня крилошанських відзнак. — Увільнені оо.: Ник. Филипів від прив. сотрудництва в Чернівцї і Ом. Троян від другого сотрудництва в Коломиї. — Введені: Ант. Строцький в сотрудництво в Ляцькїм шляхоцькїм, Ник. Салї яко завідатель в Чернівцї, Леонт. Коростіль яко перший і Іван Фиголь яко другий сотрудник в Коломиї, Ал. Гуньовський яко четвертий сотрудник при соборній церкві в Станиславові і Яр. Марчак яко експонований сотрудник в Новосільцї, приналежній до парохії Петрилів. — Намісництво признало на один рік дотацію для прив. сотрудників: в Побережю, Молодятині і Кривенькїм. — До єпархїальної дух. звязи привяті: Евст. Барановський і окінч. богослов Ігн. Щуровський, оба з львівської єпархії. — Від конкурсового іспиту на протяг шести лїт увільнені оо.: Іван Матковський, Вас. Гордінський, Авг. Арсенич і Евг. Ступницький.

— Хулїгани у Львові. По цілій Галичинї вештає ся тьма опришків з Росії, виправлєних до рабунків за кордоном. Їх гостинні виступи в Галичинї викликають подив в кругах поліції і жандармерії. Російські опришки поводять ся ту як у себе в дома: розбивають людей по дорогах, обкрадають своїх добродїїв, що приймуть їх на нічліг, вломлюють ся до склепів і ин. Такі сьмілі грабежи, які стали ся в послїдних днях, могли виконати лише чужі „спеціалїсти“. Оноді вломано ся до одной з львівських трафік і забрано з вертгаймівської каси поверх 10 тисяч корон. Вчєра знова лучив ся у Львові класичний примір бандитизму à la в Варшаві: П. Бронислав Вереш, студент III р. прав, вибрав о пів до 12. год. в полудне 1500 К. в австро-їгорскїм банку. Гроші завинєні в банковий рахунок держав в руці в кишенї плаща. Коло віденьської каварні всів до електричного трамваю і поїхав на Личаківську уллицю, де мешкає під ч. 19. Коли вже виходив сходами до мешканя, якийсь опришок ударив єго нагло чимсь твердим в голову. П. Вереш оглянув ся, але в тїй хвилї дістав ще один удар в голову і стратив притомність. Опришок вирвав єму гроші з рук і утік. П. Вереш має на чолї і лиці довгі і глибокі рани. Нанасника не міг точно описати; знав лише, що був високого росту.

— Репертуар руского театру в Станиславові. Саля Тов. Монюшка. Початок точно 7½ вечером. (Лише 8 вистав).

Ві второк дня 20. с. м. „Продана наречена“ опера в 3 д. Ф. Сметани. Виступ п. Андрія Гаєка, б. тенора опери в Любляні.

В середу дня 21. с. м. „Лїсова квітка“. конк. ком. в 4 д. Яновської.

В четвер дня 22. с. м. „Чорноморцї“, нар. оп. в 3 д., муз. Лисенка.

В суботу дня 24. с. „Весїле при ліхтарнях“, оп. в 1 д. Офенбаха. Закінчить „Запорожець за Дунаєм“. нар. оп. в 3 д. Артемовського. Виступ п. Гаєка і п. Стефанї Чорненко.

В неділю дня 25. с. м. „Гандзя“, істор. др. 5 д. Карпенка Карого.

Бїлєти на тотї представленя можна замовляти від тепер в „Нар. Торговли“.

— Репертуар міського театру у Львові.

Субота по пол.: „Мєсть“, ком. Фредри; вечер: „Приятель Фриц“.

В неділю попол.: „Ясь і Малгося; вечер: „La Bestia“.

В понеділок: „Так або ні“.

Посмертні [†] оповістки.

— Кароліна Нижанковська, вдова по пароху в Вороцеві, городецького повіта, упокоїла ся у Львові дня 16. с. м. в 63. р. житя. В. І. п.!

Телеграми

з дня 17. листопада 1906.

Інсбрук. Insbr. Nachr. доносять з Відня, що бар. Бек покликав до себе намісників і президентів всіх коронних країв, аби подати їм інструкції в справі недалеких виборів до держ. ради на основі нової виборчої ординації.

Відень. Міністер заграничних справ бар. Еренталь був вчера по полудни у цесаря на довшій приватній послуханю.

Відень. Fremdenblatt доносить, що шефом генерального штабу став іменований генерал-поручник Франц Конрад фон Гецендорф, дотеперішній комендант 8-ої дивізії піхоти в Інсбруці.

Петербург. Нова державна дума і державна рада зберуть ся дня 5. марця 1907. Царський указ в тій справі вийде в сих днях.

Богдан Лепкий.

3 дослідів над Шевченковою „Наймичкою”.

(Дальше).

Так боговійно і щиро малював італійський маляр — чернець свої фрески, боже-ственні мадонни, святі мучениці — чудові візні аскетичної уяви.

І як на таким чернецім, убогим в артистичні средства образі попадеться ся іноді клаптик синього неба, деревце, або квітка, так в Шевченковій „Наймичці“ попадають ся прекрасні звороти, образи і порівняння.

Але поет не задержуєть ся на них довше, не любить ся ними, як артистичною декорацією, не стилізує їх, лиш так, мов від нехочу, видає їх під ноги Ганні.¹⁾

А читач, задивлений в ясну постать героїні, переходить за нею по тих розкинутих цвітах і навіть не все їх помічає.

Ось приміром:

Проголо

Прокляте лихо, тай заснуло.

На хутір знову благодять

З-за гаю темного вернулась

До діда в хату спочивать. (419).

Який плястичний, модерний образ, кинений рукою великого мистця, от так собі михоходом.

Лихо прочуло як буря, а з за темного гаю, нашої судьби вертаєть ся благодать, що була нас покинула на хвилину.

Панічний настрій кількоро людей представлений в тім образку лучше, як можна то було зробити в докладній аналізі.

Або отсе незвичайно влучне порівнянне:

Сховало ся у серці лихо,

Як звір у темнім гаї.

Лихо в образі звірюки, що криєть ся в темнім лісі — мотив гідний Бюккліна.

Не менше гарні побутові малюнки.

З якою простотою представлена сценка, як старий Трохим і його жінка Настя знаходять маленького Марка. Їх радість, цікавість, клопіт, щоб дитина мала всі вигоди — змалювані ту незвичайно просто а живо, як на образі Різдва, старої німецької школи.

Або як незрівняно змалював поет родинну ідиллю, коли:

Після Пречистої в неділю

Та після Першої, Трохим

Старий сидів в сорочці білій

В брилі, на приспі. Перед ім

З собакою у нучок грав ся,

А внучка в юбку одяглась,

¹⁾ Поезії Шевченка мають так легку й безпретензивальну форму, що читач переходить по ній без ніякого зусилля, без особливої уваги. І як раз тому минає непомітно чимало цінного й вартного в творах поета. Коли поверховне читання шкодить кожному поетови, то від такого читання мають подвійну шкоду твори Шевченка.

У Катрину, і ніби йшла
До діда в гості. (424).

Або зараз другий момент, як Ганна вертає з праці, витаєть ся і роздає дарунки.

„А ось ще осталося

Пів бубличка!”

І по шматочку

Дітям розділяла. (424).

Читач не знає, чому більше дивувати ся, чи артизмови поета, чи його знавству народного побуту.

А якою повагою давних, патріархальних здвигів віє на нас, коли читаємо, як наймичці, що вернула з праці, газдяні ноги мие а потім садовать її до полуденку.

Так само, коли старий Трохим, своєму приймакови Маркови випрягає воли і ховає занози мережані, бо він вернув ся з чумацького походу.

Навіть психічний аналіз героїні вмие поет провадити таким дуже природним, до поемі з народного побуту підходячим способом.

Замість описувати її радість, що дістала ся на хутір і що житиме в купі з своєю дитинсю поет каже:

Молодиця

Рада та весела,

Ніби з паном повінчалась,

Закупила села. (418)

Так само щоб передати її печальність говорить:

Вона чує з тії хати,

Як дитина дыше

А от як змалювана єї тривога, щоб не

викрила ся тайна:

„За що вони мене люблять?

За що поважають?

О Боже мій милосердний!

Може вони знають?...

Може вони догадались,

Ні, не догадались,

Вони добрі.”

І наймичка

Тяжко заридала (423).

А печальність о життє Марка:

„Може, де в дорозі

Занедужав, сохрани Боже!”

Йі покапали сьози

З старих очей замучених (425.)

А тим часом сичі в ночі не добре віщують на коморі. Ганна чує, що недовго їй жити — чує, що прийшов час, щоб виявити перед сином, хто вона є... А сян не вертає. І знова як майстерно, з яким глибоким відчутєм людської душі, передане отсе передсмертне доживання Ганни.

„Доню Катерино!

Чи це Марко не прийхав?

Ох, як-би я знала,

Що діжду ся, що побачу;

То ще б підждала!” (426).

Нарід вірить, що вмерлого можна відкликати на якийсь час з другого світа — так вірить Ганна в силу своєї волі.

„Чи чувш ти, Катерино?

Біжи зустрічати!

Уже прийшов! Біжи швидче,

Швидче веди в хату!

Слава Тобі, Христе Боже!

На-силу діждала!” (427).

(Дальше буде).

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ.

(Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сякстускої і Косцюшка у Львові).

Приїхали 16. листопада: Орест Авдикевич з Перемишля, о. Володимир Кунинський з Чорного Потока, Стефан Пашковський з Олеська, о. Николай Кравців з Боратина, Ігнатий Мозлер зі Львова, о. С. Метеля з Люблинця, Григорій Муринець з Городка і П. Лукашевський з Домброви.

Вино!

Вино!

Червоне або біле вино,

лагідне, присмне, здорове і природне

34 літрова бочівка franco до кожної стациї в 1906. — злр. 10:90, в 1904 — 11:90 злр. Бочілочка 4 1/4 літрова на прсбу нового вина 1:70 злр., старого 1:85 злр.

Столова муштарда французька

5-кльграмова коробка franco 4 злр. Postcollі 75 фляшечок по 1/10 кльр. franco 6:78 злр.

S. Altnei, Versecz 4. Ungarn.

Після припису Львівського архієп. Синоду.

Хороші і солідно зроблені **скарбокни церковні** а то більша

ДЛЯ ГОЛОВНОЇ КАСИ і на документи, на три ключі до пришрубованя до підлоги,

менша ДЛЯ КАСИ ПІДРУЧНОЇ

з двома ключами, отвором і гаком з 1 шурубою до вмурованя або зашрубованя в стіну, можна набути в ризницї і торговлі **П. Спозарского.**

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 15 до 30. листопада 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представлене. В неділі і свята 2 представлення о 4. год посл. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High Life представлене. Білета вчаснійше можна набути в конторі: Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

СОКІЛ **Жутки** можна набувати в „Сонільскім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

ЦІНИ ГУРТОВНІ НИЗКІ!!!

НАФТА

Фірма Петра Мйончинського

отворила для вигоди П. Т. Відбирателів з провінції, Кружків рільничих і крамниць

гуртовний склад

і продажу нафти та оліїв до машин

при ул. Городецкій ч. 121

(недалеко городецкої рогацьки і залізничої рампи).

Склад отворений через цілий день.

НАФТА

НАФТА БІЛА НЕЗАПАЛЬНА!!!